

și împreună cu navarul, bătând Chilia mai multe zile, nu o au putut lua, ci s'au fugărit amândoi de la dânsa. Deci prințul Moldovei merjea se prade Valahia, ci s'au oprit de partea ce era trimisă se apere țera de dânsul.

Vlad cu cea mai mare parte a oștilor sale merjea prin păduri, privind încătrău purcede óstea împăratului. După ce au trecut împăratul în Valahia, întâiu nu o au ars, ci merjea fără de grije și fără de pază cătră cetatea în carea aședase românii muerile cu pruncii; pentru că niminea îi sta împotrivă; numai pre cei ce se depărta de tabără, îi căia românii. De la unguri încă nu venise ajutoriü; drept acéia Vlad au trimis la dênșii dicându-le: ș. c. l. — -- Ungurii auđind vorba solului, au ascultat și au strins óste, întru a căreia strănjere cuprindându-se ungurii, împăratul au purces mai înlăuntru și acuma tóte le ardea și le prăda, câte le venea înainte. Călăreții împărătesci ducea în tabără câte puțini robi, dară mai mulți peria dintre dênșii, când se depărta de tabără. Dic unii că Vlad în persóna sa au mers în tabăra turcésă, de au cercat și vedut, cum stau tóte; ci nu se véde a fi adevérat, ca Vlad se se fie pus pre sine întru atâtă primejdie, avênd el destui, prin cari au putut face acésta. Dórá numai pentru acéia au scornit acésta, ca cu atâtă mai îndrăzneț se se aréte Vlad. Totuși Vlad se apropia dioa de tabăra împărătescă, și însemna cu ochii corturile ostașilor și ale împăratului, și piațul taberei. Vlad avea călăreți mai puțini de déce mi: sânt cari dic, că numai șépte mi au avut. Cu aceștea într'o nópte au năvălit în óstea împărătescă, și mare frică au băgat în turci, cari credea, că nu sciü ce óste mare străină au venit asupra-le. — — Când au intrat Vlad în tabăra cea turcésă, întâiași dată l'au întimpinat óstea din Asia, dară bătăia n'au ținut îndelung, căci fugărindu-se asiani, s'au tras înapoi. Iară Vlad avênd cu sine lampade și făclii aprinse în rând merjea cătră cortul împăratului, ci ostașii lui au greșit, și au mers la corturile povățuitorilor Mahomet și

Isac, unde vitejésce s'aũ purtat omorând cãmilele și dobitocele, și stând în rând la bătaie fôrte pușinĩ aũ perit, darã carii s'aũ depãrtat de la rând, îndatã s'aũ tăiat prin turci. Pedestrașii carii era lângã Mahomet bașa, fiind tarĩ voinicĩ vitejésce s'aũ bătut. Mãi pre urmã toșii turcii s'aũ suit pe caĩ, și bătaia îndelung aũ ținut acolo. Decĩ înturnându-se munténii, se grãbia cãtrã cortul împãratului, ci gãsind gata pre pãzitorii, nu îndelung s'aũ oștit. Dupã acéia s'aũ înturnat spre piașul taberei, și prãdându'l, aũ omorit pre câșii aũ aflat acolo, și în reversatul șorilor aũ eșit din tabãrã, tocma pușinĩ perđend în nóptea acéia. Din óstea împãrãtescã, precum đic încã pușinĩ aũ perit.

«Dupã ce s'aũ fãcut đio împãratul aũ ales ostașii cei mãi bunĩ, și trimeșend cu dênșii pre Ali Begul (nu Haliem) fiul lui Mihail, i-aũ poruncit se gonescã pre munténii, carele ajungându'i, s'aũ lovit cu Vlad, și mulșii aũ tăiat din óstea lui, iarã ca la doao miĩ aũ prins vii, pre carii ducându'i la împãratul pre toșii i-aũ tăiat. — — — De aci împãratul aũ pornit cãtrã cetatea, în carea Vlad avea scaunul sêu, (în Tãrgovesci saũ în Argis, nu în Brãilea, cum se pune în marjine, cãci Brãila se arsese mãi nainte), și unde remãnea tot-déuna avea bunã grije de óste. — — — Iarã sosind la cetatea acéia munténii aũ deșchis porșile, fiind gata a primi pre împãratul; ci împãratul aũ trecut pre lângã cetate, și nu o aũ bătut, gãndind cã este deșartã. Drept acéia mergend mãi încolo, aũ ajuns la o vale, carea se lungia stadiuri 17 și se lãșia stadiuri 7; într'ensã se vedea furci și țape încãrcate de bãrbașii, muerii și prunci pre carii îi omorise acolo, numerul lor era ca la doao-deci de miĩ. Gróznic lucru adevãrat! — — — Cãci se vedea în furci și țape și prunci trașii din pãntecele mamelor lor, întru ale cãrora coșurii se încuibase paserile. Așa cãlãtorind împãratul cu óstea sa, Vlad cãt de colo il petrecea prinđend și tãind pre cãlãreșii și azapidzii, carii se depãrta de óstea împãrãtescã.

«Ci inima lui Vlad sta împrotiva prinșului Moldovei, ca-

rele precum se vestise iarăși bătea cetatea Chilia, ce era a lui Vlad. Drept acéia aș lăsat ca la șese mii de ostași, ca să sprijină pre turcii, cari se vor depărta de óstea lor, și el aș purces asupra prințului Moldovei. Iară óstea cea lăsată, după ce aș purces Vlad, bucurându-se și vrënd se'și facă nume, îndată aș năvălit preste óstea turcescă. Ce vëndend împăratul Mahomet II, și-aș într'armat tótă óstea și pre Iosif bașa l'aș trimis să tragă pre munténi la război; de abea aș ajuns Iosif la munténi și s'aș fugărit de dênșii. Când fugia Iosif, l'aș întimpinat Omar fiul lui Turahan, carele și el era trimis de împăratul asupra munténilor, și înfruntându'l, și spăriindu'l cu mânia împăratului, l'aș întors din fugă, și améndoii aș biruit pre munténi, tăind dintr'ênșii ca la doao mii, ale căroră capete luându-le în sulite, le aș dus în tabără la împăratul; pentru carea faptă pre Omar l'aș dăruiat împăratul cu prințipatul Thessaliei. Mazale urma pre împăratul, povățuind tari bărbați. Așa s'aș sfârșit îndrăznirea munténilor, când aș năvălit a doao óră preste tabăra turcescă.

«Împăratul mulți robii aș dus din Valahia, — — și óstea lui aș mánat mai bine de 200,000 de cai și boi, — — și trecënd Dunărea, aș lăsat în țera pe Dracula (Radul IV cel frumos) fratele prințului Vlad, poruncindu'i ca să vorbescă cu munténii: și să cuprindă țera, și se ajute pre turcii din vecinătate. Iară împăratul Mahomet II, s'aș înturnat oblu în Odriú. Vlad vëndend că munténii aș trecut la frate-séu, și sciind că nu va isprăvi ceva bine, pentru că pe prea mulți omorise. mai nainte, aș fujit la unguri.»

Așa scrie Halcocondyla destul de lung, dară mai de amăruntul de cât toți alții. Eú mai adaog aci și cuvintele lui Duca¹ carele scrie așa: «În anul de la plăsmuirea lumii 6970, Mahomet II, aș poruncit voevodului Valahiei prin apocrisariul séu se mérgă la el, se'i facă cinstea obicnuită,

¹ Ducas in Hist. Byzantina cap. 45 sive ultimo.

se'î ducă 500 de prunci, și tributul de 10,000 de galbeni pe an, I-aŭ răspuns românul, că banii îi are gata, dară prunci nu 'î pôte da, și cu mult mai cu neputință este se mERGă el de față. Auđind acésta tyranul s'aŭ mĀniat, și aŭ trimis pre unul dintre cei mai de frunte cu secretariul, se aducă tributul, că de céle lalte va griji el. Aceștea mergĕnd în Valahia aŭ spus porunca, iară voevodul prindĕndu'î i-aŭ omorit cu neomenesc amar și rușinos féliŭ de mórte, trăgĕndu'î în țapă. După acéia aŭ trecut în ținutul Drăstiorului, și aŭ robit mulți ómenĭ, pre cariĭ așĭderea i-aŭ tras în țapă. Pre povățuitoriul Hamzam, carele trecuse în Valahia cu dĕce miĭ de ostași, ca se'sĭ arate vitejia, încă l'aŭ învins, tĀind pre uniĭ și prindĕnd pre céialaltĭ, pre cariĭ iarăș i-aŭ tras în țapă dinpreună cu Hamzam. Înțelegĕnd acéstea tyranul aŭ strins preste 150000 de ostași, ὅπερ τὰς ρν' χιλιάδας, și primăvara pornind din Odriŭ aŭ venit la Dunăre, unde s'aŭ tĀbărĀt, până ce s'aŭ adunat tóte oștile. Valahul întru acéia aŭ poruncit supușilor sĕi, de s'aŭ tras la locuri strimte și în păduri; și ardĕnd tĕrinile, dobitócele le-aŭ mĀnat la munți spre unguni și alanĭ, iară el s'aŭ așĕdat, cu óstea în desimea codrilor, și venind tyranul cale de șĕpte dĭle, nici ómenĭ, nici dobitóce, nici de mĀncat, nici de beut aŭ aflat, iară după ce aŭ sosit la un loc cu apă și desfĀtat, véde pari nenumĕrați și ĩmplĀntați, cariĭ în loc de póme sĀ atĀrna de trupuri, și în mijloc véde pre Hamzam ĩmbrĀcat în vyson mohorĀt și ĩnțăpat. SpĀimĀntĀndu-se de vedenia acésta tyranul, în nóptea când s'aŭ tĀbărĀt, și-aŭ ocolit óstea cu șanț și aŭ rĀmas în ocol; ci valahul de cu nópte aŭ nĀvĀlit în cornul cel drept al taberii fără de véste și până ce s'aŭ luminat, prea mare ucidere de turci aŭ făcut, tĀind nenumĕrați; turcii pe 'ntunĕrec ne cunoscĕnd pre nemicĭ, pre sine sĀ tĀia. După ce s'aŭ făcut dĭoa, RomĀniĭ s'aŭ ĩnturnat în tabăra sa; iară tyranu cu rușine s'aŭ ĩnturnat în Odriŭ.» Până aci Duca, ci eŭ nu pricep cu ce rușine s'ar fi ĩnturnat Mahomet II, din Va-

lachiea, când el și-au dobândit scopul, punând în locul lui Vladislav V, domn Valahiei pre Radul IV cel frumos.

Mai cu rușine a fost ce a fost Incrat Matiaș I Corvinul craiul Ungariei, despre carele așa scrie Bonfinie¹: «Se dicea că craiul mărje în Valahia se scotă pre Dracula din mâ-nile turcilor, după carele măritase o frăție a sa. Într'acolo mergând, nu sciū pentru ce pricină, nefiind acésta cunoscută cuiva, pe Dracula l'aŭ prins în Ardél, și ducându'l rob în Buda, de ce anî l'aŭ ținut în temnițe: Iară pre celalalt Dracula, pre carele îl pusese turcul în Valahia, l'aŭ în-ărit și el preste așteptarea tuturor».

Pricina pentru care aŭ prins Matiaș craiul pe Dracula saŭ Vladislav V, de n'aŭ și fost cunoscută lui Bonfinie, o spune Halcocondyla², dîcînd: «Vlad după ce aŭ venit frate-său Dracula, și aŭ supus și Valahia, aŭ fugit la unguri. Iară Ungurii, pre ale căroră rudenii le omorise Vlad în Valahia, l'aŭ pârît înaintea craiului său, a lui Matiaș fiului lui Huniadi, se-și pîrdă capul, și grea judecată făcîndu-i pentru atâta vîrsare de sânje nevinovat fără vre o cădîntă. l'aŭ prins și ducându'l în Bălgrad (mai bine în Buda) l'aŭ aruncat în temniță.» Pricina pentru carea n'aŭ alungat Matiaș craiul pre Radul IV din domnia Valahiei, Halcocondyla încă nu o spune; ci acéia se vede de sine, pentru că Matiaș craiul în anul de acum, n'aŭ cutezat a se apuca de Români. Almintrelea ar fi pus el în locul lui Radul IV pre Stefan talăl lui Nicolae Olahul (și fratele Stanciului pre carele l'aŭ orbit Ioann Huniadi în anul 1445 și l'aŭ tăiat Vladislav V în anul 1456) carele venise la el, precum mărturisésce însuș Nicolae Olahul la Engel³, dîcînd: «Făcîndu-se domn Dracula pre Stanciul unchiul meu de pe tată l'aŭ tăiat, iară Stefan (fratele Stanciului) prunc fiind, cu ajutoriul lui Dumneđeŭ aŭ scăpat de tyrănia lui și aŭ fugit la Matiaș craiul.» Nu în anul de acum

¹ Bonfinius Decad. 3. Lib. 10 circa finem.

² Idem Chalcocondylas Lib 10.

³ Nicolaus Olahus apud Engel in antiq. Hist. Valachiae Part. 1. p. 179.

ci mai înainte, nici de supt Radul IV cum vrea Engel, ci de supt Vladislav V, supt carele aŭ încetat domnia Dănescilor, cum s'aŭ mai ȝis la anul 1452. Cum că Vladislav domnul Valahiei, și al doilea fecior al lui Dracula celui bătrân saŭ Vladislav III, aŭ fost fórte mare tyran, nu se póte tágădui, dară se fie pătrat atâtea și așa, câte și cum scriŭ despre dênsul, încã nu pociŭ créde. Adecã : se fie ținuit șalmele de capetele solilor turcesci cu câte trei cuie de ferr, pentru că nu le-aŭ pus jos când aŭ intrat la dênsul ; că se fie ospătat cu prétenii între turcii cei trași în țapă ; se fie ospătat și îmbătat pre cerșitori, și apoi se'î fie ars de vii, se fie belit și sărat tálpile turcilor, apoi se fie adus capre, ca se le lingă, cum scrie Bonfinie¹ ; se fie dus din țera Bârsei 400 de prunci, și în loc de a'î învăța limba românéscă cum făgăduise părinților, se fie aprins palestra preste ei ; se fie îngropat pre casnicii sêi până în brău, și așa se'î fie sejetat prin ostașii sêi ; se fie chiebat pre români din Ardél ca pre nisce préteni la sine, apoi se'î fie tăiat precum ȝice Bzovie² ; și altele mai multe, care tóte mi se véde a fi numai scornituri, ca cu atâta mai gróznic se'î aréte lumi.

Cărțile care se aduc de același Bzovie³, și se pomenesc și de Spondan⁴, încã nu sânt ale lui, ci sânt iscodite de alții, ca se îndrépte pe Matiaș craiul Ungariei, căci l'aŭ prins fără de vină, când el aŭ năzuit la dênsul, ca la un priéten și cumnat, pentru că, când aŭ avut Vladislav V timp de a scrie unele ca acélea împératului Mahomet al doilea ?

Scrie Bonfinie⁵ despre Vladislav V, domnul Valahiei, că ȝéce ani s'aŭ ținut rob de Matiaș craiul Ungariei, și *botezându-se*, apoi iarăș s'aŭ făcut domn Valahiei prin acelaș

¹ Bonfinius l. c.

² Bzovius in Hist. Eccl. ad annum 1463 Nr. 27.

³ Idem Bzovius l. c.

⁴ Spondanus ad ann. 1462 Nr. 9.

⁵ Bonfinius l. c.

Matiaș, ci mai bine înseamnă prea vestitul Enghel¹, că Vladislav V, în anul 1477, aș dobândit iarăș domnia Valahiei. Eă adaog, că nu aș dobândit'o prin Matiaș, ci prin Stefan V domnul Moldovei, cum se va arăta la numitul an.

Ce scrie Tritemie² despre Vladislav V, adecă, că după ce s'aș prins, s'aș trimis în Roma de Matiaș craiul, și botezându-se acolo, după acéia tocma creștinése aș viețuit, numai de ris sânt vrédnice. De mai mare ris sânt vrédnice cuvintele notatoriului lui Cantenir³, care sună așa : «Dragoș se đice a fi fost cel dintăiū domn al Moldovei, dară Dracula aș fost cu mult înaintea lui. Tătuș despre acesta mai multe airilea.» Barem de le-ar fi spus aci, se'î vėd zglobia, căci când aș trăit Dragoș și când Dracula ?

Doghiel⁴ la anul de acum aduce trei rejestruri care sună așa : *cel dintăiū* : «În anul 1462, Stefan palatinul Moldovei făgăduése că va fi credincios craiului Cazimir și crăimei Poloniei, nici va înstreina ceva din Moldova fără de scierea lui.» *Al doilea* : «Acelaș aceluiaș făgăduése credincioșire, și că pre tătarii cei robiți nu'î va slobođi, nici altuia îi va da, fără numai craiului, dacă va vrea.» *Al treilea* : «Omajul carele s'aș făcut craiului Cazimir și crăimei Poloniei de mitropolitul și alți trimiși ai Moldovei cu palatinul Stefan, despre carele întăresc ei, că va rămănea credincios în deregătoria sa.»

Anul 1463. Ali Begul fiul lui Mihail, despre carele am cuvintat la anul trecut, după ce s'aș aședat Radul IV, în domnia Valahiei, s'aș gătit se între pre ascuns în Ardél; ci pricepënd cugetul lui Ali Ioann Pongraț voivodul Ardélului, aș luat pre secuî cu sine, și eșindu'î înainte la Timișoră l'aș învins, și l'aș fugărit până la Dunăre⁵.

¹ Engel. l. c.

² Ioannes Tritemius in Annal. Hirsaugiensibus tom. 2. p. 420.

³ Princeps Demetrius Cantemir in Hist. Osm. Regni Lib. 3. cap. 1.

Nr. 16. in notis ad Casziklii Voda.

⁴ Dogiel in Codice Diplomat. Poloniae tom. 1. p. 603.

⁵ Bonfinius f. 531. Ortelius f. 50. Brentanius ad ann. 1463.

Iară Stefan V, domnul Moldovei înțelegând, că secuii s'aũ dus de acasă, în butul craiului Matiaș, le-aũ prădat țera ; căci scrie Miron logofătul¹: «Stefan Vodă fiind om pururea poftitoriu de războe, și inima lui fiind plecată spre vër-sare de sânje, nu preste multă vrème, după ce s'aũ așe-đat la domnie, al cincilea an al domniei sale s'aũ rădicat cu tótă putérea sa, și aũ trecut în Ardél de aũ prădat țera secuiască, nici aũ avut cine să'i stea în contră, ci după multă pradă ce aũ făcut, cu pace s'aũ înturnat înapoi fără nici o smintélă.»

Matiaș craiul Ungariei după mai multe sfeđi, ce aũ avut cu împératul Frideric III, pentru corona Ungariei, în anul de acum s'aũ împăcat cu dënsul, și aũ rëscumpérat corona de la el cu mulți bani, dară cu căți, nu se nărăvesc istoricii între sine ; pentru că Ciatari² pune 50,000; Bonfinie³, Reva⁴ și Timon⁵ 60,000. Pistorie⁶ și Nadani 70,000. Parșitie⁷ 80,000 de galbeni, iară scriitoriul vieții craiului Matiaș I, în lejile țerii unguresci⁸ pune 60,000 de florinți, nu galbeni. Care are mai drept nu pociũ ăice, ci sciũ din hrisovul craiului Matiaș cel dat din Seghedin vineri după đioa S. Lavrentie din anul 1462 de la Gheorghie Lachici⁹ cu care aũ trimis pre Ioann Gherib din Vingrada la sasiĩ din Ardél, că pentru plătirea sumei carea o făgăduise împératului Frideric III, de la fiesce care gazdă aũ cules câte [un] florint de aur, pentru care stórcere s'aũ și turburat Ardélul după acéia asupra craiului Matiaș, cum se va arêta la locul seũ.

Anul 1464. După ce aũ rëscumpărat Matiaș craiul corona țerii de la împératul Frideric III, cum s'aũ đis la anul tre-

¹ Constans Miron Logotheta in Ms. Chronico Valachico.

² Tsatari p. 307.

³ Bonfinius f. 533.

⁴ Reva f. 43.

⁵ Timon f. 71.

⁶ Pistorius f. 771.

⁷ Nadanyi p. 179.

⁸ Parschitius p. 85.

⁹ Corpus Juris Hung. Part. 2. f. 118.

¹⁰ Georgius Lakits, in adversariis Diplomaticis.

cut, în anul acesta 1464, a strâns țera în Alba crăiască, și în ziua de joi mare cum scrie Turoție¹ și Ranzan², sau vineri înaintea Paștilor cum ȳice Bonfinie³ și Bocșai⁴ în vârstă de doă-ȳeci și doī de ani, s'aū încoronat, întru al șéptelea an al crăimeī sale, cum mărturisesc diplomaturile lui, care acuș le voiū aduce, prin Dionisie de Sici arhiepiscopul Strigonului, carele încoronase și pre Ladislav VI tot cu acéiași coronă, cum s'aū arētat la anul 1440.

După ce s'aū încoronat îndată aū întărit decreturile crailor celor mai dinainte, cum poți vedea în legile țerei unguresci⁶, apoi aū dăruit pre românii din Cinciș cu diplomatul acesta, care se află la Cornides⁷, și în limba noastră sună așa :

«Noi Matiaș din mila lui Dumneȳeu craiul Ungariei, Dalmăției, Croației, ș. c. facem însciințare prin rândul acestora tuturor căroră se cuvine, că noi socotind credincioșirea și credincioșele șerbiri ale credincioșilor nostri Ladislav și Sandrin fraților de un trup, din Cionocoși sau Cinciș, care le-aū făcut ei, precum am înțeles, întâiū S. coronei crăimeī nōstre cei unguresci după putērea lor, apoi maestatei nōstre necurmat în mai multe vremi și locuri, satele ce să chiamă Cinciș, Ohabă și Dăbăcă, și sânt în comitatul Hinidorii, întru a căroră stăpânire pacnică, cum că ar fi fost părinții lor, și ei încă sânt, întăresc aceiaș Ladislav și Sandrin, cu tōte folosurile și pertinențiile lor, adecă cu pămînturile arătore, lucrate și nelucrate, cu răturile, pășunile, finațele, câmpurile, pădurile, codrii, délurile, munții, apele, riurile, bălțile, pescuiturile, cursurile apelor, morile, locurile de a face mori, și peste tot cu întregimile tuturor folosurilor și pertinențiilor acelor sate ori cum să numesc, supt metele célea adevērate și

¹ Thuroczius f. 287.

² Ranzanus f. 396.

³ Bonfinius f. 536.

⁴ Baksai f. 924.

⁵ Haner Reg. Hngg. Periodi 15.
§ 347.

⁶ Corpus Juris Hung. Part. 2.
f. 120 seqq.

⁷ Cornides Mss. Dipl. tom. 1.
p. 47.

bătrâne, fiind adevărat ce s'aũ ȃis mai în sus, numiȃilor Ladislav și Sandrin, și printr'ênșii lui Dan și Ioann fraȃilor lor din ȃisul Cinciș, și moștênilor și rêmășiȃelor acelora tuturor, supt titlul de noaã donaȃie le-am dat, dãruit și cinstit, ba le dãm, dãruim și cinstim, ca cu cãdinȃ de pururea și nechiamãciósã înapoi, sã le ȃinã, moșteniascã și aibã nevãtãmatã rãmãind cãdinȃ altora, prin putêrea și mãrturisirea cãrȃilor acestora, care le vom preface în formã de privelegion, cãnd ni se vor aduce îndãrãpt. Dat în Buda Sãmbãtã dupã înãlȃarea Domnului din anul 1464, în anul crãimei nãstre 7, iarã al încoronãrii 1.»

Acelaș Matiaș craiul prin alt diplomat, care l'aũ dat iarăș din Buda în ajunul Sãntãmãrii mici, cei din anul 1464, în anul crãimei sale al șeptelea, iarã al încoronãrii cel dintãiu, aũ dãruit lui Ioann Pongraȃ din Didilêi satul Savatca din comitatul Ciongradului, despre care sat așã vorbêsce Matiaș în diplomatul sêũ, ce sã aflã la Ioann de Radvan ¹: care sat Sabatca l'aũ ȃinut și moștenit, pãnã cãnd aũ trãit rãposatul credinciosul nostru mãritul Mihail Silagi din Horogseg comitul Bistriȃei, fratele nostru cel prea iubit, și murind fratele nostru acesta fãrã de moștênã, dupã cum aũ plãcut lui Dumneȃeũ, nu numai din cel vechiũ și primit obicêiũ al țerei nãstre, ci și din cãdinȃ moștenirii frãȃesci, aũ venit la mãnile nãstre.» Cu cuvintele acêște ale craiului Matiaș I, mẽ voiũ folosi și la anul 1466.

Anul 1465. La anul de acum așã scrie Dluȃoș ²: Dupã ce aũ prins Matiaș craiul Ungariei (în anul 1462) pre Vlad prinȃul Moldovei cei mai din sus, vinãtuindu'l cã ȃine cu turcul împotiva sa, și pre ascuns îl ajutã în contra ungurilor, și în anii mai din nainte l'aũ sãcat cu temniȃa, alt frate dulce al aceluiaș Vlad, anume Radul mergẽnd la Mahomet împãratul turcilor, s'aũ fãcut feudariũ și tributariũ

¹ Ioannes de Ratvan in sua collectione Diplomatica.

² Dlugossius Lib. 13 ad an. 1465.